

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndt/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 2614010115
Dátum vydania rozhodnutia: 19. februára 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2614010115.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. februára 2019 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného Z. U., vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 30 T 97/2014 a na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6 To 80/2018, pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. a prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného Z. U. vedená pod sp. zn. 6 To 80/2018 sa Krajskému súdu v Trnave n e o d n í m a.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 3. mája 2018, sp. zn. 30 T 97/2014, obžalovaného podľa § 285 písm. d/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava z 28. apríla 2014, sp. zn. 3Pv/612/12/2207-55, podanej pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. a prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe v rozsudku uvedenom, pretože obžalovaný nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Súd obžalovanému zároveň podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal obžalovaný 24. júla 2018 odvolanie, s ktorým spojil návrh na odňatie a prikázanie veci. Odôvodnil ho s poukazom na „neustále manipulovanie pojednávania na Krajskom súde v Trnave, kde značnú časť sudcov tvoria sudcovia z Okresného súdu v Senci, bývalí kolegovia pani žalobkyne JUDr. C. a sudcu JUDr. C.". Žiadal, aby bol trestný spis z dôvodu vhodnosti „odstúpený" Krajskému súdu v Bratislave, v mieste jeho trvalého bydliska tak, aby sa zabezpečilo objektívne rozhodovanie súdu.

Krajský súd v Trnave za účelom rozhodovania o generálnej námietke zaujatosti zabezpečil vyjadrenia všetkých sudcov tohto súdu. Z predložených vyjadrení vyplýva, že sudcovia sa necítia byť vo veci zaujatí, obžalovaného, jeho obhajcu ani JUDr. A. nepoznajú, prípadne ju poznajú len v rámci kolegiálnych vzťahov, JUDr. C. poznajú len ako kolegu, s dotknutými osobami nemajú žiaden

(osobný) vzťah a nemajú pomer k prejednávanej veci ani k stranám v konaní. Vo veci sa cítila byť zaujatá len sudkyňa JUDr. Iveta Jankovičová, ktorá uviedla, že JUDr. C. pozná osobne, tykajú si, preto by mohli vzniknúť pochybnosti o jej nezaujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený podľa § 23 ods. 1 Tr. por. preskúmal spis vzťahujúci sa na predmetnú trestnú vec a zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci Krajskému súdu v Trnave.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Odňatie a prikázanie veci je výnimkou z ústavného princípu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), preto ho zákon umožňuje len z dôležitých dôvodov. Za dôležité dôvody v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa považujú predovšetkým hospodárnosť a rýchlosť trestného konania, potreba vykonať spoločné konanie o viacerých trestných veciach, výchovné pôsobenie na páchatel'a a iné osoby, či okolnosti, ktoré majú zabezpečiť zistenie skutkového stavu veci ako hlavného predpokladu spravodlivého rozhodnutia. Takýmto dôvodom môžu byť aj skutočnosti, ktoré v konkrétnom prípade vzbudzujú pochybnosti o nezaujatosti rozhodovania príslušného súdu, resp. ak sú všetci sudcovia súdu nižšieho stupňa vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania (R 7/1984 - I, R 19/2017 - II). Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody pre odňatie a prikázanie, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti je potrebné prizerať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov (R 6/1996).

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Inštitút vylúčenia sudcov z vykonávania úkonov trestného konania je jedným z prostriedkov zabezpečenia ústavnej požiadavky nestrannosti sudcov v konaní. Nestrannosť možno definovať ako absenciu predsudku, zaujatosti, a možno ju posudzovať jednak z hľadiska vnútorného psychického vzťahu sudcu k veci a k jednotlivým subjektom konania, t. j. z hľadiska toho, čo si sudca myslí pro foro interno (ide o tzv. subjektívny prístup), a na druhej strane z hľadiska vonkajších záruk nestrannosti, ktoré sudca poskytuje (tzv. objektívny prístup). Zaujatosť sudcu vo vzťahu k veci sa dá označiť ako stav, keď je sudca osobne zainteresovaný na výsledku konania, keď má na výsledku konania osobný záujem alebo vopred také poznatky o veci, ktoré by mal získať až v priebehu konania a ktoré môžu ovplyvniť jeho nestrannosť v rozhodovaní, a podľa ustálenej súdnej praxe aj skutočnosť, že sudca bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Zaujatosť sudcu vo vzťahu k subjektom konania predpokladá určitý právne významný (t. j. priateľský, príbuzenský alebo iný intenzívny) vzťah, v dôsledku ktorého vzniká objektívna pochybnosť o jeho nestrannosti.

Po preskúmaní dôvodov pre delegáciu najvyšší súd dospel k záveru, že nepostačujú na to, aby návrhu obžalovaného bolo vyhovené.

Argumentácia odôvodňujúca odňatie a prikázanie veci inému súdu smeruje jednak k zaujatosti sudcov, jednak k zmene príslušnosti súdu do miesta trvalého bydliska obžalovaného (teda k hospodárnosti konania).

Pokiaľ ide o zaujatosť sudcov Krajského súdu v Trnave, obžalovaný vo svojom návrhu neuviedol žiadne relevantné skutočnosti pre jej zdôvodnenie a svoju pochybnosť o nestrannosti nepodložil

dostatočným dôvodom, ktorý by mohol spochybňovať objektivitu a nestrannosť sudcov daného súdu. Manipulácia pojednávaní na krajskom súde, ktorá nebola obžalovaným bližšie konkretizovaná (pričom krajský súd vo veci podaného odvolania dosiaľ nerozhodoval) a nebola ani preukázaná, ani okolnosť, že značnú časť sudcov tvoria bývalí kolegovia JUDr. C. a JUDr. C., nemožno považovať za dôvody spôsobilé vyvolať pochybnosť o nezaujatosti. Žiaden z dotknutých sudcov s výnimkou tých, ktorí boli v tom čase práceneschopní, a s výnimkou sudkyne JUDr. Ivety Jankovičovej, sa podľa predložených vyjadrení necíti byť vo veci zaujatý a z obsahu spisového materiálu takáto absencia nestrannosti (či už subjektívna alebo objektívna) nevyplýva. Pokiaľ ide o JUDr. Ivetu Jankovičovú, táto sudkyňa sa subjektívne vo veci cítila byť zaujatá s poukazom na to, že s JUDr. C., ktorá je v predmetnom trestnom konaní poškodenou stranou, sa poznajú osobne a tykajú si. Najvyšší súd však podotýka, že odvolanie obžalovaného bolo elektronickou podateľňou krajského súdu pridelené senátu 6To, do ktorého sú podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Trnave v znení účinnom ku dňu nápadu veci zaradení JUDr. Pavol Sládok, JUDr. Ján Mihaľ a JUDr. Katarína Batisová. JUDr. Iveta Jankovičová, teda nie je zákonnou sudkyňou v prejednávanej veci na krajskom súde (ide o sudkyňu zaradenú do občianskoprávneho kolégia). Navyše treba pripomenúť, že aj keby sa v tomto konaní preukázali dôvody na pochybnosti o nezaujatosti, avšak len u niektorých sudcov (eventuálne u jedného), v zmysle ustálenej praxe najvyššieho súdu na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. to nepostačuje, pretože na takéto rozhodnutie je potrebné vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu (R 101/2000).

Pokiaľ ide o dôvod delegácie spočívajúci v hospodárnosti konania, ani tu najvyšší súd nezistil jeho opodstatnenosť. Skutočnosť, že obžalovaný má bydlisko alebo sa zdržiava v obvode iného súdu, nie je sama osebe dôležitým dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti. Zákonnú relevanciu by mohla mať len v prípade, ak by k nej pristúpili iné podstatné okolnosti, nakoľko hospodárnosť konania sa posudzuje predovšetkým so zreteľom na výdavky štátu, avšak s tým, že hľadisko hospodárnosti nemožno primárne nadradit' požiadavke náležitého zistenia skutkového stavu a ostatným zásadám trestného konania.

Najvyšší súd v prejednávanej veci nezhliadol ani žiadne iné dôležité dôvody, pre ktoré by bolo potrebné postupovať podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Na podklade vyjadreného možno konštatovať, že v predmetnej veci neexistuje žiaden dôvod na jej odňatie Krajskému súdu v Trnave a prikázanie Krajskému súdu v Bratislave, preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

